

SPLOŠNI PODATKI

Lega: ob magistralni cesti med Podkorenom in Ratečami
 Nadmorska višina: iz izvirnega jezera odteka voda na višini 837 m
 Velikost: 15 ha
 Upravljaliec: Triglavski narodni park
 Strokovne naloge: Zavod RS za varstvo narave, OE Kranj

Zelenci z okolico

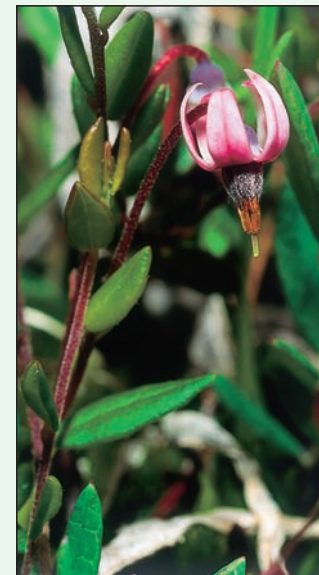
GEOLOŠKE ZNAČILNOSTI

Na severu so Karavanke, ki so precej enoten niz paleozojskih kamnin (stari vek), kamnine Vitranca na južni strani pa sodijo v triado (najstarejša doba zemeljskega srednjega veka). Gornjesavska dolina in bližnja dolina Planice sta tektonskega nastanka, vidni pa so sledovi delovanja ledenikov v davni preteklosti. V zadnji poledenitvi, pred 20.000 leti, je segal iz doline Planice t.i. planiški ledenik. Ob njegovi čelni moreni je nastalo jezero, Zelenci.

HIDROLOŠKE ZNAČILNOSTI

Vode slapa Nadiže v Tamarju in drugi pritoki s pobočij doline Planice, ki prispevajo več vode kot sama Nadiža, se kmalu izgubijo v rečnem nanosu. Ko pod planiškim vršajem pritečejo na najnižji del, zadenejo ob morenski nasip in privrejo na dan v številnih izvirih in polnijo jezero. Podzemna voda je nasičena s karbonatom, iz nje se ob spremenjenih fizikalno kemičnih pogojih izloča apnenec in se zaradi mirnega vodnega okolja jezerc odlaga na dno kot kemijski sediment. Voda odteka proti vzhodu in se vse bolj razliva v obširno močvirje, z nizkim barjem v osrednjem delu. Današnje jezero z močvirjem je ostanek nekoč velikega Korenškega jezera.

V Zelencih se zbira voda iz doline Planice

Dlakava mahovnica
*Oxycoccus palustris*Dolgolistna rosika
Drosera anglica

RASTLINSTVO

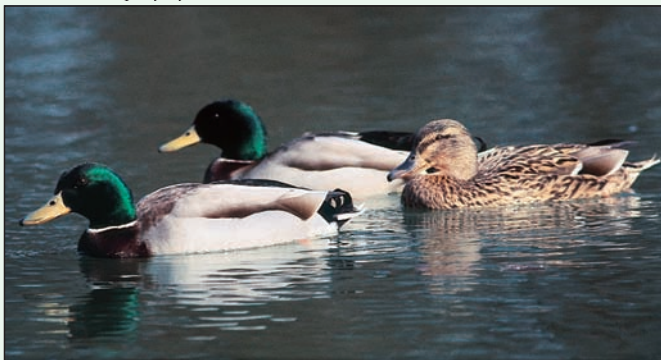
Rastlinstvo je zelo pestro, prevladujejo vrste, ki jim godi velika vlažnost. Osrednji del močvirja, Drni, je nizko barje z značilnimi šotnimi mahovi (*Sphagnum* spp.) in drugimi barjanskimi rastlinami, npr. okroglostno in dolgolistno rosiko (*Drosera rotundifolia* in *D. anglica*), mešinko (*Utricularia vulgaris*), navadno rožmarinko (*Andromeda polifolia*), dlakavo mahovnico (*Oxycoccus palustris*) itd. Tu rastejo nekatere redke in ogrožene vrste, npr. dlakavoplodni šaš (*Carex lasiocarpa*), kalužni šaš (*C. limosa*), rjava kljunka (*Rhynchospora alba*) itd. Značilni videz vsemu močvirju daje kljunasti šaš (*Carex rostrata*), ki porašča ves zamočvirjeni predel ob barju.

Zanimive so rastlinske združbe barjanskega dela. Med njimi so tudi take, ki so razširjene v srednji Evropi, pri nas pa so samo ob Zelencih. So torej na skrajnem južnem robu svoje srednjeevropske razširjenosti.

ŽIVALSTVO

Tu živijo številne žuželke, ki so vezane na vodno okolje, med njimi več vrst kačjih pastirjev, enodnevnice, vodni hrošči, vodni drsalci itd. Zanimiv je vodni pajek (*Argyronetta aquatica*), ki dela svoje mreže pod vodno gladino.

Od avtohtonih rib živi v vodi Zelencev potočna postrv (*Salmo trutta fario*). Tudi dvoživk je nekaj vrst, vendar pa njihovo število zaradi vplivov človeka nezadržno upada. Med plazilci je zanimiva živorodna kuščarica (*Lacerta vivipara*), ki živi tako na Drneh, kot v okolici Zelencev. Ptiči so dobro zastopani, število vrst naraste v času selitve. Med sesalci srečamo ob Zelencih tudi razne vrste netopirjev, nekatere med njimi so ogrožene. Včasih je v teh predelih živela vidra.

Mlakarica *Anas platyrhynchos*Zelena rega *Hyla arborea*

KRAJINSKI POMEN

Zelenci z okolnim močvirjem so izjemen vodni življenjski prostor, kakršni so pri nas močno ogroženi, če že niso uničeni. Značilna je njihova krajinska podoba, mokrišče, ki se čudovito vklaplja v okoliški gorski svet.

Cilji varovanja Zelencev so:

- ohranitev izjemnega vodnega izvira, kjer voda na muljastem dnu jezera vre na dan v obliki okroglih izvirov,
- ohranitev močvirja, ki v osrednjem delu prehaja v barje,
- ohranitev vseh avtohtonih rastlinskih in živalskih vrst,
- ohranitev značilne krajinske podobe,
- ohranitev geoloških značilnosti,
- znanstveno-raziskovalno in študijsko-demonstracijsko delo.

Ob Zelencih

Avtor besedila in fotografij: Janez Gregori
Oblikovanje: Jurij Kocbek
Izdajatelj: Občina Kranjska Gora
Tisk: Littera picta
Leto izdaje: 2011

Izdajo zloženke omogočili:

- Občina Kranjska Gora,
- LTO Zavod za turizem občine Kranjska Gora,
- HIT, d.d., Nova Gorica,
- Zavod RS za varstvo narave, OE Kranj.

Več boste zvedeli v:
GREGORI, J., 1994: Zelenci, naravni rezervat /v slovenščini, angleščini in nemščini/. Triglavski narodni park, 120 strani.
VESELIČ, M., 2000: Alpine tourism and water resources protection regional conflicts and proposed solutions. In: ENTNER, Ilse (Edit.), ZOJER H. (Edit.): Water related conflicts of interests in the alpine environment. Institute of Hydrogeology and Geothermics, Joanneum Research. Graz, pp. 30-33. [COBISS-ID 124643]

ZELENCI

NARAVNI REZERVAT
IZVIR SAVE DOLINKE

Izvir Save Dolinke, Zelenci z močvirjem, so bili leta 1992 razglašeni za naravni rezervat, z laskavo utemeljitvijo, da se jih zavaruje “zaradi izrednega biološkega, hidrološkega, geološkega in krajinskega pomena”. Vključeni so v evropsko ekološko omrežje »Natura 2000«.